

ת"פ 3622/10/13 - מדינת ישראל נגד מוחמד עמאש

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 3622-10-13 מדינת ישראל נ' עמאש

בפני כב' השופט אברהם אליקים

המאשימה מדינת ישראל

נגד

הנאשם מוחמד עמאש ת.ז. 205764640

גזר דין

מבוא

במסגרת הסדר טיעון שלא כולל הסכמה לעניין העונש, הורשע הנאשם בביצוע עבירה בנשק (נשיאה והובלה)-עבירה לפי סעיף 144(ב) רישא ביחד עם סעיף 29 לחוק העונשין-התשל"ז-1977, (להלן-החוק).

על פי עובדות כתב האישום המתוקן, ביום 17.9.2013, הנאשם יליד 23.8.1994, ישב לצד חברו זיד ג'רבאן (להלן-זיד) ברכב, כשלמרגלות מושבו, נשק מסוג תת מקלע דמוי קארל גוסטב שסוגל לירות כדור ולהמית אדם.

במהלך שמיעת העדויות, ביום 28.1.2014 הורשע הנאשם בעקבות הודאתו בעובדות כתב אישום מתוקן ובשל גילו הצעיר התבקש שירות המבחן להכין תסקיר לעניין העונש. ביום 1.5.2014 הוגש תסקיר ממנו עלה כי הנאשם לא הודה בביצוע העבירה, ולבקשת הסנגור איפשרתי לנאשם לחזור בו מהודאתו, וביטלתי את הרשעתו. זיד שבינתיים משפטו הסתיים צורף כעד תביעה ונמשכה שמיעת העדויות.

ביום 30.11.2014 שוב הודיעו הצדדים כי הגיעו להסדר טיעון, כתב האישום תוקן, הנאשם הורשע כאמור ושירות המבחן התבקש להכין תסקיר לעניין העונש.

זיד הועמד למשפט בגין אותו אירוע כשיוחסה לו עבירה של סיוע להחזקת אותו נשק, עבירה לפי סעיף 144(א) רישא ביחד עם סעיף 31 לחוק. הוא הודה במסגרת הסדר טיעון ונדון למאסר על תנאי למשך 8 חודשים ביחד עם תשלום קנס בשיעור של 3,000 ש"ח (ראו ס'1, גזר הדין בת"פ 3615-10-13).

ראיות לעונש

מטעם המאשימה הוגש תדפיס המידע הפלילי (ט/1) לפיו ביום 10.6.2014 ביצע הנאשם עבירה של הפרת הוראה חוקית, בגינה נדון למאסר מותנה בן חודשיים.

תסקיר שירות המבחן, חוות דעת הממונה על עבודות השירות

בתסקיר מיום 17.2.2015 העריכה קצינת המבחן כי הסיכון להישנות התנהגות דומה נמוך, והומלץ להעמיד הנאשם בצו מבחן לתקופה של שנה במהלכו ישולב הנאשם בתהליך טיפול קבוצתי ומאחר ועל פי הערכתה קיימת סכנה לנאשם אם יוטל עליו עונש של מאסר בפועל, הומלץ לשקול אפשרות שילובו בביצוע עבודות שירות.

בחוות דעת הממונה מיום 4.5.2015 נקבע כי הנאשם כשיר לבצע עבודות שירות.

תמצית טענות הצדדים

1. ב"כ המאשימה בטיעוניה בכתב (ט/2) ובע"פ ביקשה לקבוע מתחם ענישה הולם של שנתיים עד ארבע שנות מאסר, לקבוע את עונשו של הנאשם בתוך המתחם בנוסף למאסר מותנה וקנס מרתיעים. בטיעוניה שמה דגש על חומרת העבירה שרק במזל גדול ובשל תושיית השוטרים שעצרו את הנאשם וחברו, לא נגרם נזק בפועל. לתמיכה בטיעוניה הפנתה לפסקי דין שונים באשר למדיניות הענישה לגבי עבירות בנשק: פסק דין שבו החמיר בית המשפט העליון בעונשו של נאשם שהורשע בהחזקת נשק והעמידו על 18 חודשי מאסר בפועל (ע"פ 3288/14), תיקים בהם נגזרו עונשים של 24 חודשי מאסר (רע"פ 5909/03, ע"פ 761/07 וע"פ 7955/06), ע"פ 9373/10 בו הוטל עונש של 30 חודשי מאסר, ע"פ 3156/11 או ע"פ 2839/05 בהם הוטל עונש של 3 שנות מאסר. בנוסף הבהירה כי יש לאבחן לחומרה מקרה זה ביחס לעונשו של זיד, משום שהנאשם היה המבצע העיקרי בעוד שזיד הורשע רק בסיוע.

[בטיעונים בכתב ט/2 הועלו בטעות טענות מתיק אחר ראו פרק "קביעת עונשו של הנאשם" עמודים 5 ואילך, שם מדובר על נאשם ללא עבר פלילי שדודו העיד לטובתו והוצגו מוצגים מטעם סנגורו].

2. ב"כ הנאשם שם דגש בטיעונו על אחידות הענישה, לצורך כך הפנה לגזר הדין בעניינו של זיד (ט/1) שהיה המסייע באותה פרשה. זיד נדון למאסר מותנה וקנס ולטענתו בהוראת המחוקק עונשו של הנאשם צריך להיות כפול ולא מעבר לכך כבקשת המאשימה, במיוחד שהמאשימה לא הגישה ערעור על גזר דינו של זיד. בנוסף ביקש לקחת בחשבון תקופת "מעצר בית" ארוכה מאוד למשך שנה בה שהה הנאשם, (תקופה ארוכה לטענתו מהתקופה בה שהה זיד), ועוד הוסיף כי הנאשם היה כבן 19 בעת ביצוע העבירה (צעיר לטענתו מזיד).

הנאשם הביע בתום הטיעונים צער רב על מעשיו והסכים לשאת בעונש גם בדרך של עבודות שירות.

דין

במקרה זה חל תיקון 113 לחוק שקובע כי "העיקרון המנחה בענישה הוא קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו" (סעיף 40ב' לחוק).

מתחם העונש ההולם

במקרה זה נפגע במידה לא חמורה, הערך החברתי של שלום הציבור ובטחונו.

הנאשם נשא והוביל ברכב השייך לזיד, נשק מסוג תת מקלע דמוי קארל גוסטב, הנשק הוא כמובן בעל פוטנציאל פגיעה רב, אך חשוב לזכור כי במקרה זה הנשק היה ללא מחסנית או כדורים.

זה השלב להזכיר את המטרה לשמה נועד תיקון 113 לחוק, ואפנה לעניין זה לפסק דינה של כב' השופטת ארבל שמוזכר בטיעוני המאשימה:

"לפני כשנה נכנס לתוקף תיקון מספר 113 לחוק העונשין, אשר מטרתו היא להבנות את שיקול-דעתו של בית המשפט במלאכת גזירת הדין בהתאם לעקרונות ושיקולים מנחים, המפורטים בסעיפיו של סימן א'1 בפרק ו' לחוק... שמתחם העונש אינו משמש כ"תעריף ענישה קבוע" שאותו יש להחיל בצורה אוטומטית בכל המקרים העתידיים. הדברים שלהלן מיטיבים להסביר זאת: "...אכן, ניתן לחשוב על עבירות פשוטות ונפוצות (דוגמת עבירות תעבורה מסוימות) בהן אין בדרך כלל שונות גדולה בנסיבות ביצוע העבירה או במידת האשם של מבצעי העבירה. ניתן לשער כי בעבירות מסוג זה ייווצרו בפועל מתחמי ענישה אשר ישמשו את בתי המשפט השונים ואשר ייצרו האחדה ושוויון ברף הענישה." (חגית לרנאו וישי שרון "שמונה הכרעות ערכיות בחקיקת חוק הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה" הסנגור 183, 14, 17 (2012), (ההדגשות אינו במקור, א.א.), ע"פ 1323/13 רך נגד מדינת ישראל (5.6.2013).

בנסיבות זהות באותה פרשה, קבע בית משפט אחר בענינו של זיד מתחם ענישה, (בקשר לעבירת סיוע להחזקת אותו נשק), מתחם שבין "מאסר קצר בעבודות שירות ועד שנת מאסר".

עוד אזכיר כי מינעד הענישה בעבירות בנשק רחב, בין השאר בהתחשב בסוג העבירה (החזקה, נשיאה, סחר), סוג הנשק וכמותו.

לעניין מדיניות הענישה ראו ע"פ 5681/14 מדינת ישראל נגד טאטור (1.2.2015), באותו מקרה דובר על עבירות של רכישה, החזקה, נשיאה והובלה של נשק והפרעה לשוטר במילוי תפקידו, בית המשפט החמיר בעונשו של הנאשם והעמידו על 8 חודשי מאסר, בית המשפט העליון קבע את מדיניות הענישה בעבירות בנשק, תוך הפניה לע"פ 5220/09 עוואודה נ' מדינת ישראל (2009):

"דרך המלך בכגון דא, בסופו של יום, צריכה להיות ככלל מאסר מאחורי סורג ובריח, וזאת בראש וראשונה להרתעת היחיד והרבים; אורך התקופה כרוך כמובן בנסיבות הספציפיות של העושה והמעשה. אכן, ערים אנו לכך שלאדם בעל

רקע נורמטיבי, וכזה הוא המערער, שהות במאסר אינה קלה כל עיקר, ובהיותו במעצר חוה מקצת הטעם. אך נשק הוא נשק, ובנסיבות הישראליות נשק בידיים לא מורשות עלול להתגלגל למקום לא טוב, וכדברי האומר 'מחזה שבמערכתו הראשונה נראה אקדח, עשוי האקדח לירות במערכה האחרונה'; לא כל שכן כשמקורו של הנשק שבנידון דין לא נודע...".

מעצם טבעו של המעשה וגם על פי המתואר בכתב האישום המתוקן, לא ידוע על תכנון מוקדם.

לא הובאו ראיות לעניין המניע למעשיו של הנאשם, ומיותר לציין כי פוטנציאל הנזק משימוש בנשק, הוא גבוה, אך כפי שצוין לעיל וכפי שצוין בגזר דינו של זיד, יש להתייחס לעובדה כי הנשק היה ללא מחסנית וללא כדורים.

בנוסף לנגד עיני עומד עקרון אחידות הענישה וקביעת מותב בהליך מקביל-באותה פרשה, קביעה בגזר דין מיום 4.9.2014 (1/ס) שהמאשימה בחרה שלא לערער על תוכנו, הגם שטיעוניה בפני אותו מותב זהים בהתאמה לטיעונים בפני וחשוב לציין כי ערעור לא הוגש למרות שטיעוני המאשימה באותו הליך לא התקבלו על ידי בית המשפט.

3. תוך התחשבות בשיקולי האחדה ושוויון ומדיניות הענישה הראויה, אני סבור כי מתחם הענישה ההולם בתיק זה, יהיה מתחם שבין 8 לבין 24 חודשי מאסר בפועל.

העונש המתאים

הנאשם צעיר כבן 19 במועד ביצוע העבירה (כבן 20.5 כיום), מאורס מזה ארבעה חודשים לבחורה מכפרו כבת 18, מתגורר בבית הוריו בכפר ג'סר אלזרקא, סיים 12 שנות לימוד, הוא בהליכי השלמת תעודת הבגרות ומתעתד להמשיך בלימודים אקדמאיים. הוא בן למשפחה המקפידה על רכישת השכלה וניהול אורח חיים נורמטיבי.

למעשה לנאשם אין הרשעות קודמות, (העבירה היחידה בה הורשע, היא בשל הפרת תנאי "מעצר הבית" שנקבעו לו בתיק זה).

שירות המבחן העריך כי הסיכון להישנות התנהגות דומה בעתיד הוא נמוך, וכי יש מקום לשלבו בהליך טיפולי קבוצתי ולכן המליץ שירות המבחן על העמדת הנאשם בצו מבחן לתקופה של שנה במהלכו ישולב בהליך טיפולי, עוד העריכה קצינת המבחן כי מאסר בין כותלי הכלא יעמיד את הנאשם בסכנה כי ינוצל על ידי אסירים אחרים חזקים ובוגרים ממנו והוא גם ייחשף לנורמות התנהגות וחשיבה עברייניים.

4. לאור המלצת שירות המבחן, גילו הצעיר של הנאשם ונסיבות חייו, אני סבור כי יש סיכוי של ממש שהנאשם ישתקם, לו יועמד במבחן וישתתף בהליכים הטיפוליים המומלצים על ידי שירות המבחן ולכן אני סבור כי יש לחרוג במקרה זה ממתחם העונש ההולם, והעונש המתאים ייקבע לפי שיקולי השיקום ולכך מצטרפים

שיקולי האחידות בענישה ואפנה בענין זה לפסק דינו של כב' השופט שוהם מיום 15.4.2015:

"עקרון אחידות הענישה מנחה את בית המשפט לגזור עונשים דומים על נאשמים שהורשעו בביצוע אותן עבירות, בנסיבות דומות... כאשר עסקינן בנאשמים שהורשעו באותה פרשה, על בית המשפט ליתן את הדעת ליחס בין חלקם של הנאשמים באירוע הפלילי, ובהתאם לכך לגזור את עונשו של כל אחד מהם. כפי שנקבע, לא אחת: "עקרון אחידות הענישה הוא עקרון יסוד במשפט הפלילי אשר נועד להבטיח שוויון בפני החוק ולמנוע שרירות בענישה... עקרון זה מקבל משנה חשיבות כאשר מדובר בנאשמים שונים המורשעים בגדרה של אותה פרשה. במצב דברים זה מצדד עקרון אחידות הענישה בהטלת עונשים דומים על מי שביצעו מעשים דומים וכן בשמירה על יחס של שקילות בין מבצעייהם של מעשים הנבדלים זה מזה במנינם, חומרתם או בנסיבותיו האישיות של המבצע" ע"פ 8204/14 זלום נגד מדינת ישראל (15.4.2015).

ובאשר ליחס שבין עונשו של מבצע עיקרי לבין עונשו של מסייע אפנה לרע"פ 792/14:

"ביטוי להבחנה בין אחריותו של המסייע לאחריותו של המבצע העיקרי, מופיע בסעיף 32 לחוק העונשין, הקובע כי העונש המירבי בגין ביצוע עבירת סיוע, הינו מחצית העונש המירבי שנקבע למבצע העיקרי של העבירה. ככלל, ראוי הוא שעונשו של המסייע יהיה קל יותר מן העונש שנגזר על המבצע העיקרי של אותה עבירה. אף ראוי, כי בבואו של בית המשפט לגזור את דינו של המסייע, יעמיד בית המשפט לנגד עיניו את היחס שקבע המחוקק בין עונשו של המסייע לעונשו של המבצע העיקרי. ואולם, אין מדובר בעריכת תחשיב מתמטי, ויש ליתן את הדעת לנסיבותיו של כל מקרה לגופו". רע"פ 792/14 סבאג נגד מדינת ישראל (16.3.2014).

וראו גם ע"פ 4463/12 ארנבורג נ' מדינת ישראל (13.9.2012):

"אכן, מלאכת גזירת העונש אינה משימה טכנית הנשענת על יישום פעולות מתמטיות, אלא היא פעולה של איזון עדין בין מספר רב של שיקולים, שחלקם ענייני בנאשם עצמו וחלקם האחר נוגע לאינטרס הציבורי. בית המשפט נדרש, בבואו לגזור את דינו של נאשם, לשקול את עניינו הפרטני של הנאשם ולתת לנסיבותיו, לפוטנציאל השיקומי שלו ולגורמים רלוונטיים נוספים את המשקל ההולם. על כן, אין המדובר בגזירה אוטומטית של מחצית העונש בעניינו של המסייע מהעונש שנגזר על המבצע העיקרי, ויש שהנסיבות הפרטיקולאריות מחייבות הטלת עונש ביחס שונה".

5. אני סבור כי משיקולי שיקום, הענישה במקרה זה צריכה להיות שילוב של צו מבחן ביחד עם מאסר בו יישא הנאשם בעבודות שירות (למרות שעונשו של המסייע כלל עונש של מאסר מותנה וקנס).

עונשו של הנאשם כמבצע עיקרי צריך להיות חמור מעונשו של זיד, אך מן הראוי להפנות לגזר דינו של המסייע, בו ראה בית משפט את התקופה ששהה זיד במעצר (פחות מחודשיים) כחלק מעבודות שירות, לעומת זאת הנאשם שבפניי, כפי שפורט בטיעוני המאשימה (ט/1), נעצר ביום 17.9.2013 ושוחרר ממעצרו ביום 7.11.2013, נעצר שוב ביום 17.3.2014 ושוחרר ביום 28.5.2014 ונעצר שוב לאחר הפרת תנאי "מעצר הבית", ביום 15.6.2014 עד ליום 16.6.2014, כך שסה"כ היה הנאשם במעצר 123 ימים, ולאחר מכן שוחרר בתנאים מגבילים לתקופה של כ-15 חודשים.

בעת קביעת משך הזמן בו יבוצעו עבודות שירות אתיחס גם לתקופות אלו של מעצר בפועל ו"מעצר בית" (ואזכיר כי זיד היה במעצר במשך תקופה קצרה מחודשיים).

בנוסף אתיחס לפגיעת העונש בנאשם הצעיר, בארוסתו ובבני משפחתו, נטילת האחריות של הנאשם על מעשיו, שיתוף הפעולה עם שירות המבחן ורצונו לקבל טיפול.

בנסיבות אלו, לרבות המתואר בתסקיר שירות המבחן, אותו אאמץ במלואו, לא אטיל על הנאשם קנס (מרכיב שאינו חלק מהמלצת שירות המבחן), על מנת לסייע לו בשיקומו.

סיכום

לאור האמור לעיל אני דן את הנאשם לעונשים הבאים:

· עונש של 8 חודשי מאסר מתוכם 4 חודשי מאסר בפועל ו-4 חודשי מאסר על תנאי.

את המאסר בפועל ישא הנאשם בדרך של עבודות שירות בהתאם לחוות דעת הממונה מיום 4.5.2015.

הנאשם לא ישא את עונש המאסר על תנאי אלא אם יעבור תוך שלוש שנים מהיום כל עבירה בנשק ויורשע בשל עבירה כזאת תוך תקופת התנאי או לאחריה.

הנאשם יתייצב לביצוע עבודות השירות ביום 10.6.2015 שעה 8:00 במפקדת מחוז צפון-עבודות שירות, בימ"ר עמקים המצוי במתחם תחנת משטרת טבריה בכתובת: דרך הציונות 14 טבריה. 04-6728405, 04-6728421, 08-9775099

· הנני מעמיד את הנאשם למבחן על פי סעיף 1(ב) לפקודת המבחן [נוסח חדש], תשכ"ט-1969 למשך 12 חודשים מהיום. בתקופת המבחן יעמוד הנאשם לפיקוחו של שירות המבחן וישתף פעולה לשם מימוש התוכניות והמטרות הטיפוליות שייקבעו לגביו ע"י שירות המבחן.

לפני מתן צו המבחן הסברתי לנאשם את משמעותו של צו המבחן והזהרתי אותו שאם לא ימלא אחרי הצו מכל בחינה שהיא או יעבור עבירה נוספת יהיה צפוי לעונש, או להרשעה ועונש, על העבירה שבגללה ניתן הצו והוא הביע את נכונותו למלא אחר הוראות הצו.

הבהרתי לנאשם כי עליו לעדכן את הממונה על עבודות השירות בכל שינוי בכתובת מגוריו וכי כל הפרה בקיום הוראות הממונה יכול ותביא להפסקה מינהלית וריצוי העונש במאסר בפועל.

המזכירות תשלח העתק מגזר הדין לשירות המבחן ולממונה על עבודות השירות.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום.

ניתן היום, ט"ז אייר תשע"ה, 05 מאי 2015, בנוכחות ב"כ המאשימה עו"ד אדלר שגב, הסנגור עו"ד חן רוימי ממשדו של עו"ד בלומנפלד והנאשם בעצמו.